

1889—90 fremsattes paa Finanslovsforslaget en Begæring om et Tilskud til Proprietær Krarup i Ulstrup om en Understøttelse af Statskassen til Udarbejdelse af en Beskrivelse af det danske Landbrugs Historie fra 1830 til Nutiden. Hr. Krarup, som tidligere har været Lærer ved en Landbrugsskole, blev ansat for at sidde inde med en stor Del Kundskaber paa dette Omraade og mentes at være særlig kvalificeret til at paatage sig et saadant Arbejde. Det blev endvidere gjort gældende, at det vilde være ønskeligt at kunne sætte ham i Stand til at anvende hele sin Tid paa dette Arbejde, idet han var en Mand i en allerede fremrykket Alder, og Arbejdet altsaa nødvendigvis trække ud over alt for mange Aar; der forlangtes derfor et særdeles betydeligt Beløb, nemlig 2,000 Kroner til Manden selv og 800 Kroner til Rejseudgifter for ham. Sammenligner man denne Bevilling med Bevillinger af lignende Art, som ellers ydes, vil man finde, at det var et usædvanlig rundeligt Beløb. Der var ogsaa i Udvalget megen Tvivl om, hvorvidt man kunde give denne Bevilling. Man enedes dog derom tilsidst, og Manden begyndte saa at skrive paa sin Bog. Der forløb nu nogle Aar, hvor man ikke hørte noget til, hvorledes det gik med dette Værk. I 1894, da der altsaa var gaaet 4 Aar og udbetalt godt og vel 11,000 Kr., hystes Udvalget, at det kunde være paa Tide at saa lidt at vide derom. Udvalget skrev saa til Ministeren om Oplysninger, og fik da at vide, at der var to Bind færdige, og at der vilde blive i alt 6 Bind, samt at det hele skulde være færdigt i Marts 1901. Ud fra denne Forudsætning vilde Bevillingen altsaa komme til at vare 11—12 Aar, og Bogen vilde tilsidst staa i godt og vel 30,000 Kroner. Over for en saa stor Sum, og da vi slet ikke havde set noget til Resultatet af Arbejdet endnu — første Bind var ikke trykt — udtalte Finansudvalget, at man ganske vist vilde tiltræde Bevillingen endnu for indeværende Finansaar, men tilføiede udtrykkeligt, at man derefter vilde skønne over, hvorvidt der maatte være Grund til at fortsætte med denne store Bevilling eller ej. Paa det nu foreliggende Finanslovsforslag kom der da en Redegørelse for, hvorledes det stod med Sagen, og Meddelelse om, hvad det yderligere vilde koste at gøre Bogen færdig. Disse Oplysninger findes i Anmærkningerne til Finansloven Side 662. Det meddeles der, at første Bind af Bogen er gjort færdigt og trykt i Sommer, og at Trykningen af dette Bind har kostet, saa vidt det kan ses, 4,400 Kr. Dernæst hedder det, at Udgivelsen af andet Bind vil kunne paabegyndes 1896—97, og at der

efter hvert andet Aar Beskrivelsen af en af de tilbageværende Landsdele vil kunne ventes at foreligge færdig i Manuskript. Dette maatte vel forstaaes saaledes, at der efter 1896—97 vilde hengaa endnu mindst 8 Aar, inden Bogen efter Planen blev færdig, og saa vilde Bevillingen have Løbet i alt 15 Aar. Der vil da, efter 2,800 Kr. aarlig, medgaa i alt 33,600 Kr. (Udfryselse). Ja, det er fejl; jeg gaar ud fra, at der alligevel kun bruges 12 Aar — det var min Mening — saa bliver det 33,600 Kr. Da nu endvidere Trykningen af hvert Bind koster 4,400 Kr., bliver dette 26,400 Kr., og sammen med det forrige Beløb altsaa en Sum af 60,000 Kr. Hvis det saa yderligere varer 3 Aar til, komme vi op paa 68,000 Kr. Nu har Landhusholdningssekskabet tilbudt at ville betale 1,400 Kr. for hvert Bind; dette Beløb vil altsaa være at fradrage i Statens Tilskud; men til Gengæld forlanger Landhusholdningssekskabet, at af de 1,500 Eksemplarer, hvori Bogen trykkes, vil det have de 1,000 Eksemplarer. Da nu Bogladepriisen for 1ste Bind er 3½ Kr. og for Til læget 1½ Kr., altsaa i alt 5 Kr., vil man se, at det ikke er en helt daarlig Forretning for Landhusholdningssekskabet at saa 1,000 Eksemplarer, som kun ville komme til at koste Sekskabet 1 Kr. 40 Ore Stykket. Desuden stiller Landhusholdningssekskabet den Fordring, at den Sum, som de 500 tilbageblevne Eksemplarer maatte indbringe, skal deles lige mellem Landhusholdningssekskabet og Statskassen. Altsaa, noget overdrevent stort Offer fra Landhusholdningssekskabets Side tror jeg ikke, at man kan falde det. Over for denne Sum af omkring 60,000 Kr. bleve vi en lille Smule betuttede og fandt — som det blev udtalt i Udvalget — at Værket var enestaaende i alt Fald i Henseende til Dyrhed; mere tvivlsomt hystes det, om det var i samme Grad genialt. Der var da ogsaa en hel Del Diskussion og DisSENS om, hvorvidt man overhovedet skulde fortsætte og lade Arbejdet gaa videre som hidtil. Nogle vare for det, andre mente, at hele Sagen burde afluttes med de 3 Bind, som indeholdt Beskrivelsen af Sjælland; saa kunde vi lade Verne vente, indtil de kunde saa deres Omgang ved en anden Lejlighed. Enden paa det blev, at vi enedes som sædvanlig om en behagelig og smuk Middelvej, idet vi satte de 2,800 Kr. ned med 800 Kr., til 2,000 Kr. Vi havde oprigtig talt smigret os med, at alle Parter, som interesserede sig for dette Værk, vilde finde, at det var en overmaade rundhaandet Afgørelse. Ifølge desto mindre har den højtærede Minister ment det modsatte. Men jeg tør sige, at